

Hallitus

§ 74

16.05.2008

**JOUKKOLIIKENTEEN PALVELUTASOA JA RAHOITUSTA KOSKEVA SUUNNITELMA 2009 - 2011,
LAUSUNTOPYYNTÖ KUNNILTA**

607/71/710/2005

Hallitus § 74

Esittelijä

Valmistelija

Va. yhteistyöjohtaja Matti Hilli

Liikennejohtaja Niilo Järviluoma/Jukka Kaikko, p. 156 1411

Pääkaupunkiseudun kuntien ja YTV:n sekä Keravan, Kirkkonummen ja YTV:n tekemien joukkoliikenteen yhteistyösopimusten 5.1 kohdan mukaan YTV laatii vuosittain seutuliikenteen sekä Espoon ja Vantaan sisäisen liikenteen ja Keravan sisäisen liikenteen kattavan joukkoliikenteen palvelutasoa ja rahoitusta koskevan suunnitelman. Kunnille lähetetään suunnitelmasta lausuntopyyntö toukokuun loppuun mennessä ja kunnat antavat suunnitelmasta lausuntonsa elokuun loppuun mennessä.

Palvelutasoa koskevat suunnitelmat esitetään nykypalvelutasolle, palvelutason muutoksille ja suuremmille liikennemuutoksille. Rahoitusta koskevis- sa suunnitelmissa esitetään kuntakohtaiset lipputuloarviot ja kuntaosuudet sekä laskentaperusteet ja seutulippujen hinnat sekä Espoon ja Kauniaisten, Vantaan ja kolmannen vyöhykkeen (Kerava, Kirkkonummi) sisäisen liikenteen lippujen hinnat, joihin taloussuunnitelma perustuu. Suunnitelmat laaditaan kolmen vuoden suunnittelujaksolle, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

YTV neuvottelee kaupunkien johdon kanssa suunnitelmien yhteensovittamisesta, mikäli lausunnot poikkeavat olennaisesti lausunnon kohteena olevasta esityksestä ja/tai ovat keskenään huomattavan ristiriitaisia.

YTV:n seutukokous päättää YTV:n talousarviopäätöksessä seutuliikenteen talousarviosta ja vahvistaa talousarvion kuntaosuudet. Hallitus päättää YTV:n johtosäännön mukaan seutulippujen hinnoista.

Liikenteen palvelutaso**Nykyinen bussiliikenne**

Lähtökohtana on liikenne, jolla tarkoitetaan aikataulukauden syksy 2007/ kevät 2008 ja kesän 2008 mukaista liikennettä. Keskikesällä liikennöidään supistettua liikennettä juhannuksesta 5 viikkoa eteenpäin. Talviliikenteeseen siirrytään 10.8.2008.

Bussiliikenteen muutokset

Vuoden 2008 seutulinjoiden sekä Espoon, Vantaan ja Keravan sisäisten linjojen muutoksia nykytasoon verrattuna ovat

- 1) liikennöintisuunnitelmien 2008 - 2009 mukaiset muutokset
- syysliikenteen 2008 ja kevätilikenteen 2009 muutokset
- 2) 5-vuotislinjaussuunnitelmiin perustuvat muutokset

- muutokset kesäliikenteeseen 2009
- muutokset syysliikenteeseen 2009

3) ajoaikamuutosten, matkustajamäärien muutosten sekä palvelutasotarkistusten edellyttämät lisäykset/supistukset.

Muutokset vuosina 2009 - 2011 on kuvattu yksityiskohtaisemmin joukkoliikenteen palvelutaso- ja rahoitussuunnitelman liitteessä 1.

Junaliikenne

Junaliikenteessä lähtökohtana on nykyisen liikenteen mukainen palvelutaso.

Liikenteen kustannustaso

Bussiliikenne

Liikennesuoritteiden yksikköhintoja tarkistetaan tilastokeskuksen linja-auto liikenteen kustannusindeksin (kokonaisindeksi) perusteella.

Suoritteiden yksikköhinnat 2008 on laskettu alkuvuoden osalta toteutuneen ja loppuvuoden osalta arvioidun kustannuskehityksen pohjalta. Keskimääräisen yksikköhintoihin vaikuttavan indeksin muutoksen vuonna 2008 on arvioitu olevan 8,0 % (TA2008 3,5 %).

Vuoden 2009 osalta yksikköhintoihin vaikuttavan indeksin muutoksen on arvioitu olevan keskimäärin 4,0 % vuoteen 2008 verrattuna.

Kilpailutetun liikenteen osalta on arvioitu vähäistä kustannusten nousua.

Junaliikenne

Nykyisen sopimuksen mukaan VR:lle maksettava korvaus muodostuu neljästä eri sopimuskokonaisuudesta:

- operointisopimuksesta
- muut palvelut - sopimuksesta
- kalustosopimuksesta
- kunnossapitosopimuksesta

Sopimusten sisällä on useita kustannuseriä, joita tarkistetaan vuosittain tai vuosineljänneksittäin sopimuksissa määritellyillä kustannusindeksien ja toiminnan tehostamiskertoimien muutoksilla. Kalustokustannuksiin ei sovelleta kustannusnousuindeksiä. Keskimäärin junaliikenteen kustannustason nousuksi vuonna 2009 on arvioitu 4,3 %.

Yksityiskohtaiset selvitykset ja laskelmat liikenteen palvelutasosta, menoista, lipputuloista, lippujen hinnoista ja kuntaosuuksista on esitetty liitteenä olevassa joukkoliikenteen palvelutaso- ja rahoitussuunnitelmassa 2009 - 2011.

Liikenteen kustannukset

Seutuliikenne YTV-alue

Vuonna 2009 YTV-alueen seutuliikenteen hoidon kustannukset ovat yhteensä 142,879 milj. euroa. Kasvu TA08 verrattuna on 12,765 milj. euroa (9,8 %). Kasvusta 3,448 milj. euroa tulee junaliikenteestä ja 9,317 milj. euroa bussiliikenteestä.

Seutubussiliikenteen kilometrisuorite vuonna 2009 on 34,2 milj. km. Sopimuskilometrien kasvu TA08 verrattuna on 2,0 %. Suunnitelma sisältää palvelutasomuutoksia linjoille 550 ja muille poikittaislinjoille sekä Vantaan suunnan seutulijnjoille. Seutulijnjojen kustannukset ovat 86,464 milj. euroa ja ne kasvavat TA08 verrattuna 9,3 milj. eurolla (12,0 %). Talousarvion 2008 ennusteeseen verrattuna kasvu on 5,4 milj. euroa (6,7 %).

U-linjojen kustannukset ovat 0,82 milj. euroa, kasvua TA08 verrattuna 0,056 milj. euroa (7,3 %).

Junaliikennettä on arvioitu ajettavaksi vuonna 2009 1167,5 milj. paikkakilometriä. Ennusteeseen 2008 verrattuna muutos on 64,0 milj. paikkakilometriä (5,8 %). Paikkakilometrien kasvu johtuu kasvaneen kysynnän myötä tehdyistä junakokoonpanojen pidennyksistä. Lisäksi Vantaan linjastosuunnitelman mukaisesti tarjontaa on lisätty junaliikenteessä. Junaliikenteen kustannukset vuonna 2009 ovat 55,595 milj. euroa. Kustannuksissa on mukana junakalustoyhtiölle maksettava korvaus 0,2 milj. euroa uudesta SM5-kalustosta. Menot kasvavat TA08 verrattuna 3,4 milj. euroa (6,6 %).

Seutuliikenne Kerava

Keravalle suuntautuvan kolmannen vyöhykkeen seutulijnjojen kilometrisuorite vuonna 2009 on 1,090 milj. km (ennuste 2008 1,070 milj. km) ja kustannukset 2,515 milj. euroa (ennuste 2,082 milj. euroa).

Junaliikenteessä Kerava-sopimuksen mukainen korvaus VR:lle perustuu menetettyjen lipputulojen korvaamiseen. Korvaus vuonna 2009 on 3,499 milj. euroa (ilman alv) (ennuste 2008 3,397 milj. euroa).

Seutuliikenne Kirkkonummi

Kirkkonummen osalta seutuliikenne perustuu bussipuolella U-liikenteeseen, jossa kelpaavat Kirkkonummen alueella lähiseutu 2 ja lähiseutu 3 liput sekä Kirkkonummen sisäiset liput. Nousuihin pohjautuvan korvauksen on arvioitu olevan vuonna 2009 2,998 milj. euroa (ilman alv) (ennuste 2008 2,460 milj. euroa). Kustannukset kasvavat, kun eteläisen Kirkkonummen joukkoliikenne on koko vuoden ajalta YTV-liikenteen piirissä. Uuden sopimuksen mukainen liikenne alkoi 1.3.2008.

Junaliikenteen osalta Kirkkonummen, YTV:n ja VR:n välillä on solmittu samansisältöinen sopimus kuin Keravan osalta. Sopimuksen mukainen korvaus VR:lle perustuu menetettyjen lipputulojen korvaamiseen. Korvaus vuonna 2009 on 2,462 milj. euroa (ilman alv) (ennuste 2008 2,390 milj. euroa).

Espeen ja Kauniaisten sisäinen liikenne

Espeen ja Kauniaisten alueen sisäinen liikenne Espoon palvelulinjat mukaan lukien vuonna 2009 on 12,349 milj. km ja 31,041 milj. euroa Espoon palvelulinjojen osuus on 0,061 milj. km ja 0,202 milj. euroa.

Kauniaisten palvelulinjan liikennesuorite vuonna 2009 on 0,009 milj. km ja kustannus 0,025 milj. euroa.

Suoritteiden ja kustannusten kasvuun vaikuttaa mm. linjan 42 muutos ja uuden linjan 46 käynnistyminen sekä Laaksoalahden reittimuutokset syksyllä 2009. Sopimuskilometrien kasvu TA08 verrattuna on 0,470 milj. km (4,0 %) ja kustannusten kasvu 3,6 milj. euroa (12,9 %). Ennusteeseen 2008 verrattuna kasvu on 2,3 milj. euroa (8,1 %).

Vantaan sisäinen liikenne

Vantaan sisäinen liikenne palvelu- ja pienkalustolinjat mukaan lukien vuonna 2009 on 9,438 milj. km ja 24,172 milj. euroa. Palvelu- ja pienkalustolinjojen osuus on 0,344 milj. km ja 0,725 milj. euroa.

Merkittävät palvelutasomuutokset syntyvät Vantaan linjastosuunnitelman muutoksista. Sopimuskilometrien kasvu TA08 verrattuna on 0,492 milj. km (5,5 %) ja kustannusten kasvu 3,6 milj. euroa (17,7 %). Ennusteeseen 2008 verrattuna kasvu on 2,6 milj. euroa (12,2 %).

Keravan sisäinen liikenne

Keravan sisäinen liikenne vuonna 2009 on 0,2 milj. km ja 0,545 milj. euroa. Ennusteeseen 2008 verrattuna kasvu on 0,04 milj. euroa (8,1 %).

Lipputulot 2009 ja korttimaksu

Lipputulosten arvioinnin perustana on käytetty 3 kk toteutuman pohjalta tehtyjä lipputuloennusteita vuodelle 2008.

Seutulipputulot YTV-alue

Ennusteen mukaan lipputulot vuonna 2008 ovat 90,591 milj. euroa. Myytävien lippujen määrään on arvioitu 2,0 % kasvu vuonna 2009.

TAE2009 laskelmissa käytetyt päälippulajien hinnat ovat seuraavat:

	LP2009 Euroa	2008	Ero %
- kertaseutulippu	4,00	3,80	5,3 %
- arvolippu	3,40	3,23	5,3 %
- kausilippu, aik.			
- perushinta 14 pv	44,50	43,40	2,5 %
- lisäpäivä	2,55	2,47	3,2 %
Hinta 30 pv kohdalla	85,30	82,90	2,9 %

Keskimäärin seutulippujen hinnat nousevat esitetyillä hinnoilla 3,9 % vuoden 2008 hintoihin verrattuna. YTV-alueen seutulippujen lippulajikohtaiset hinnat ovat liitteessä 4.

Kaikkiaan seutulipputulot on vuonna 2009 arvioitu kertyvän 95,855 milj. euroa. Seutulipputulot kattavat 67,1 % seutuliikenteen liikennepalveluiden ostomenoista.

Seutulipputulot Kerava ja Kirkkonummi

Keravan seutuliikenteen osalta lähiseutulippujen 2 ja 3 lipputulojen arvioinnin perustana on käytetty 3 kk ennustetta vuodelle 2008. Ennusteen mukaan lipputulot ovat ilman alv:a 3,77 milj. euroa.

Kirkkonummen seutuliikenteen osalta lähiseutulippujen 2 ja 3 lipputulojen arvioinnin perustana on käytetty 3kk ennustetta vuodelle 2008. Ennusteen mukaan lipputulot ovat ilman alv:a 3,15 milj. euroa.

TAE2009 laskelmissa käytetyt päälippulajien hinnat ovat seuraavat:

Lähiseutu 2 liput

	LP2009	2008	Ero %
	Euroa		
- kertaseutulippu	4,00	3,80	5,3 %
- arvolippu	3,40	3,23	5,3 %
- kausilippu, aik.			
- perushinta 14 pv	44,50	43,40	2,5 %
- lisäpäivä	2,55	2,47	3,2 %
Hinta 30 pv kohdalla	85,30	82,90	2,9 %

Lähiseutu 3 liput

	LP2009	2008	Ero %
	Euroa		
- kertaseutulippu	6,20	6,00	3,3 %
- arvolippu	5,43	5,30	2,5 %
- kausilippu, aik.			
- perushinta 14 pv	62,30	60,50	3,0 %
- lisäpäivä	3,56	3,46	2,9 %
Hinta 30 pv kohdalla	119,20	115,80	2,9 %

Keskimäärin lähiseutu 3 lippujen hinnat nousevat esitetyillä hinnoilla 2,9 % vuoden 2008 hintoihin verrattuna. Kolmannen vyöhykkeen seutulippujen lippulajikohtaiset hinnat ovat liitteessä 4.

Kaikkiaan **Keravan** seutuliikenteen osalta lähiseutulipputulot (ilman ALV) on vuonna 2009 arvioitu kertyvän 3,953 milj. euroa.

Kaikkiaan **Kirkkonummen** seutuliikenteen osalta lähiseutulipputulot (ilman ALV) on vuonna 2009 arvioitu kertyvän 3,382 milj. euroa.

Espoon sisäiset lipputulot

Ennusteen mukaan lipputulot vuonna 2008 ovat ilman alv:a 12,176 milj. euroa (TA08 12,070 milj. euroa). Myytävien lippujen määrään on arvioitu 2 % kasvu vuonna 2009.

LP2009 laskelmissa käytetyt päälippulajien hinnat ovat seuraavat

	LP2009	2008	Ero %
	Euroa		
- kertalippu	2,50	2,20	13,6 %
- arvolippu	1,70	1,86	-6,6 %
- kausilippu, aik.			
- perushinta 14 pv	22,00	22,10	-1,8 %
- lisäpäivä	1,25	1,27	-2,3 %
Hinta 30 pv kohdalla	42,00	42,40	-1,9 %

Espoon sisäisten lippujen osalta on noudatettu samoja hintoja kuin Helsingin sisäisessä liikenteessä. LP2009 hinnat perustuvat Helsingin hintaesitykseen vuodelle 2009. Hinnoittelun rakennetta on muutettu niin, että kertalipun hintaa nostetaan voimakkaasti ja muiden lippujen hintaa lasketaan. Edellä esitetyt lippujen hinnat merkitsevät **keskimäärin 0,9 % hintojen korotusta** vuoden 2008 hintoihin. Espoon sisäisten lippujen lippulajikohtaiset hinnat ovat liitteessä 4.

Kaikkiaan lipputuloja (ilman ALV) on arvioitu kertyvän vuonna 2009 12,270 milj. euroa.

Vantaan sisäiset lipputulot

Ennusteen mukaan lipputulot vuonna 2008 ovat ilman alv:a 9,274 milj. euroa (TA08 9,227 milj. euroa). Myytävien lippujen määrään on arvioitu 2 % kasvu vuonna 2008.

LP2009 laskelmissa käytetyt päälippulajien hinnat ovat seuraavat:

	LP2009	2008	Ero %
	Euroa		
- kertalippu	2,50	2,40	4,2 %
- arvolippu	2,19	2,10	4,3 %
- kausilippu, aik.			
- perushinta 14 pv	26,20	25,20	4,0 %
- lisäpäivä	1,50	1,45	3,4 %
Hinta 30 pv kohdalla	50,20	48,40	3,7 %

Edellä esitetyt lippujen hinnat merkitsevät **keskimäärin 3,8 % hintojen korotusta** vuoden 2008 hintoihin.

Kaikkiaan lipputuloja (ilman ALV) on arvioitu kertyvän vuonna 2009 9,754 milj. euroa.

Kauniaisten sisäiset lipputulot

Kauniaisten sisäisten lippujen hinnat ovat samat kuin Espoon lippujen hinnat. Kauniaisten osalta sisäisiä lipputuloja on arvioitu kertyvän vuonna 2009 0,072 milj. euroa.

Keravan ja Kirkkonummen sisäiset lipputulot

Kolmannen vyöhykkeen sisäisten lippujen hinnat ovat samat kuin Espoon ja Kauniaisten lippujen hinnat.

Keravan sisäisiä lipputuloja (ilman ALV) on vuonna 2009 arvioitu kertyvän 0,205 milj. euroa.

Kirkkonummen sisäisiä lipputuloja (ilman ALV) on vuonna 2009 arvioitu kertyvän 0,230 milj. euroa.

Korttimaksu

Matkakorteista on peritty asiakkaalta omakustannushinnan mukainen hinta. Korttimaksu on ollut vuonna 2008 9,00 euroa. Matkakorttien uusiminen aloitetaan vuoden 2009 aikana. Vuoden 2009 osalta uusien matkakorttien hinnaksi esitetään 5,00 euroa (sis. alv 8 %). Vanhan standardin mukaisten korttien hinta on 9,00 euroa (sis. alv 8 %).

Taksa- ja lippujärjestelmän muutokset

Lippujärjestelmää varaudutaan laajentamaan suunnitelmakaudelle muihin YTV-alueen lähikuntiin. Nykyisen matkakorttijärjestelmän aikana YTV:n matkakortin käyttö on mahdollista laajentaa Järvenpään ja Tuusulaan (yhdistettynä Keravan maksualueeseen) sekä Nurmijärvelle, Vihtiin ja Siiposeen.

Sipoon lounaisosa liitetään Helsinkiin vuoden 2009 alussa. Matkalippujen kelpoisuus ja matkojen hinnoittelu perustuvat vyöhykkeisiin, jotka määräytyvät kuntarajojen mukaan. Uusi alue liitetään Helsingin sisäiseen vyöhykkeeseen.

Investoinnit

Liikenteen investoinnit vuonna 2009 ovat yhteensä 10,5 milj. euroa (4,9 milj. euroa vuonna 2008) ja noin 6,6 milj. euroa vuonna 2010 ja noin 10,5 milj. euroa vuonna 2011.

Merkitävin vuoden 2009 investointikohde on lippu- ja informaatiojärjestelmä 2014 (LIJ2014-hanke), johon on varattu 9,2 milj. euroa.

YTV-alueen kuntien maksuosuudet liikenteen menoihin vuonna 2009 ovat yhteensä 93,936 milj. euroa. Kasvu vuoden 2008 talousarviosta on 11,1 %. Keravan kaupungin maksuosuus on 1,891 milj. euroa (ennuste vuodelle 2008 1,771 milj. euroa). Kasvu talousarvioon 2008 verrattuna on 0,6 milj. euroa, 47,3 %. Kirkkonummen kaupungin maksuosuus on 1,914 milj. euroa

(ennuste vuodelle 2008 1,650 milj. euroa). Kasvu talousarvioon 2008 verrattuna on 1,1 milj. euroa, 113,8 %. Kasvu johtuu pääosin eteläisen Kirkkonummen saamisesta YTV-liikenteen piiriin 1.3.2008 alkaen ja matkustajamäärien kasvusta sekä juna - että bussiliikenteessä.

Helsingin kuntaosuudet ovat yhteensä 15,482 milj. euroa. Kasvu edellisvuoteen verrattuna on 0,2 milj. euroa, 1,4 %. Espoon kuntaosuudet ovat 42,235 milj. euroa. Kasvu edellisvuoteen verrattuna on 4,0 milj. euroa, 10,6 %. Vantaan kuntaosuudet ovat 35,715 milj. euroa. Kasvu edellisvuoteen verrattuna on 5,4 milj. euroa, 17,7 %. Kauniaisten kuntaosuudet ovat 0,504 milj. euroa. Vähennystä edellisvuoteen verrattuna on 0,3 milj. euroa, -33,3 %.

Aikaisempien vuosien ylijäämä käytetään kokonaisuudessaan vuonna 2009. Seutuliikenteen kuntaosuuksiin sisältyvän edellisvuosien ylijäämäosuus on 6,514 milj. euroa. Aikaisempien vuosien ylijäämä pienentää Helsingin vuoden 2009 seutuliikenteen kuntaosuutta 1,980 milj. euroa, Espoon osuutta 3,663 milj. euroa, Vantaan osuutta 0,590 milj. euroa ja Kauniaisten osuutta 0,281 milj. euroa. Lisäksi Helsingin kuntaosuutta vuonna 2009 pienentää matkakorttijärjestelmän poistoista tehtävä 0,286 milj. euron poistokeräys. Tämän kirjauksen jälkeen joukkoliikenteen investointirahasto on käytetty kokonaan loppuun.

Ehdotus (MH)

Hallitus päättää pyytää joukkoliikenteen palvelutasoa ja rahoitusta koskevasta suunnitelmasta 2009 - 2011 Helsingin, Espoon, Kauniaisten, Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä Kirkkonummen kunnan lausunnot 31.8.2008 mennessä.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen.

Liite

Joukkoliikenteen palvelutaso- ja rahoitussuunnitelma 2009 - 2011

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä YTV:n kirjaamossa 2.6.2008

Todistan pöytäkirjanotteen oikeaksi

Helsingissä, toukokuun 21. päivänä 2008

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

✓ Jaana Heidenstrauch
pöytäkirjanpitäjä

